

Öğrencilerin Ekonomi Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma (Study on Determination of the Level of Student Economic Literacy)

Ahmet TAYFUN^a , *Cemal Ersin SİLİK^b

^a Kyrgyz-Turkish Manas University, School of Tourism and Hotel Management, Bışkek/Kirghizistan

^b Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Management, Ankara/Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi:
20.06.2019

Kabul Tarihi: 07.12.2019

Anahtar Kelimeler

Turizm Fakültesi

Öğrenci

Ekonomi eğitimi

Ekonomi okuryazarlık

Öz

Bu araştırmanın temel amacı, öğrencilerin ekonomi okuryazarlık düzeylerini belirlemektir. Bununla birlikte, öğrencilerin demografik özellikleri ile ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde "Genel Ekonomi" dersini alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma için veri toplamada anket tekniği kullanılmıştır. Turizm fakültesi öğrencilerinin ekonomi okuryazarlık düzeylerini belirlemek amacıyla, Gerek ve Kurt (2011) tarafından geliştirilen, literatürde farklı çalışmalarda da (Şantaş ve Demirgil, 2015; Mercan vd., 2012) kullanılmış olan "Ekonomi Okuryazarlığı Ölçeği" kullanılmıştır. Toplamda 361 kullanılabilir anket formu analize tabi tutulmuştur. Araştırma kapsamında oluşturulan hipotezler, istatistik paket programı kullanılarak test edilmiştir. İkili gruplarda t testi, ikiden fazla bağımsız gruplar için de tek yönlü varyans analizi (ANOVA) gibi farklılık testlerinden faydalanılmıştır. Elde edilen sonuçlar, cinsiyet ile öğrencilerin dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık olduğunu, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm, mezun oldukları ortaöğretim kurumu ve ailelerinin ikamet ettikleri yerler ile dönem başı veya dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında ise farklılık olmadığını ortaya koymaktadır.

Keywords

Faculty of Tourism

Student

Economics education

Economic literacy

Abstract

The main purpose of this study is to determine the economic literacy levels of the students. However, it is aimed to examine the relationship between students' demographic characteristics and economic literacy levels. The population of the study is composed of the students who take the "General Economics" course in Faculty of Tourism Ankara Hacı Bayram Veli University in 2018-2019 academic year. Questionnaire technique was used for data collection. In order to determine the economic literacy levels of the students of the Faculty of Tourism, "Economics Literacy Scale" which was developed by Gerek and Kurt (2011) and used in different studies in the literature (Şantaş and Demirgil, 2015; Mercan et al., 2012) was used. A total of 361 usable questionnaires were analyzed. The research hypotheses were tested by using statistical package program. Differences tests such as t test in binary groups and one-way analysis of variance (ANOVA) for more than two independent groups were used. The results show that there is a difference between gender and students' economic literacy levels at the beginning of the semester, and there is no difference between students' department, secondary education institution and their families' residence and economic literacy levels at the beginning or end of the semester.

* Sorumlu Yazar

E-posta: cemal.silik@hbv.edu.tr (C. E. Silik)

Makale Künyesi: Tayfun, A. & Silik, C. E. (2019). Öğrencilerin Ekonomi Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7 (4), 2920-2941.

DOI: 10.21325/jotags.2019.508

GİRİŞ

Ekonomi okuryazarlığı, yaşanan dünyanın anlaşılmasına, daha akılcı ve demokratik kararlar alınmasına ve ekonomi ile ilgili politikaların daha sağlıklı bir biçimde yorumlanabilmesine fayda sağlayan önemli bir araç olarak ifade edilmektedir (Gerek ve Kurt, 2008: 5). Demirgüç-Kunt ve Levine (2009) ve Claessens ve Perotti (2007) tarafından yapılan çalışmalar, finansal gelişmenin, gelir dağılımı ve yoksulluk için önemli bir değişken olduğunu ortaya koymaktadır. Finansal piyasaların daha gelişmiş olduğu ülkelerde, gelir eşitsizliğinin düşük olduğu ve en yoksul kesimin gelir payının da artış gösterdiği ifade edilmektedir (Clarke vd., 2006; Beck vd., 2007). Elde edilen bu bulgular, finansal gelişimin yalnızca finansal piyasalara zaten erişen bireylere fayda sağlamakla kalmayıp, ek yatırımcıların yeni yatırım fırsatlarından yararlanmalarına ve finansal araçlardaki iyileştirmelerden yararlanmalarına izin verdiğini göstermektedir (Prete, 2013: 74).

Ekonomi okuryazarlık, her insanın yaşamındaki refahı yakalayan kararların kalitesini etkilediği için insan yaşamından ayrılamamaktadır. Sadece ekonomik olarak değil, pazarlama açısından da bilinçli tüketicilerin oluşmasında etkili olabilmektedir. Ekonomi okuryazarlık, bireyleri akıllı tüketiciler haline getirerek, refahlarını iyileştirebilecek iş uygulamalarını geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu sayede, tüketicilerin de kendilerine zarar veren uygulamalardan korunması sağlanmaktadır. Tüketici eğitimlerinin, kendilerini ve diğerlerini tehlikeye atan ürünlerin tüketimini önlemek veya azaltmak için tüketici bilincini arttırması beklenmektedir. Bununla birlikte, ekonomi okuryazarlık eğitimi erken yaşta gereklidir, çünkü ekonomi okuryazarlık sınırlı kaynakları yönetmek için öz kontrolü tetiklemekte önemli bir rol oynamaktadır (Utami, 2014: 24).

Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan Discover Finansal Hizmet Şirketi tarafından desteklenen bir çalışmada, kişisel bir finans dersi alan lise son sınıf öğrencilerinin, bütçeye sahip olma (% 60), yatırım yapma (% 32) ve para biriktirme (% 93) olasılıklarının finans dersi almayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Gorman, 2015). Elde edilen sonuçlar, finansal okuryazarlık düzeyinin arttırılabilmesi için lise düzeyinde verilen ekonomi eğitimlerinin gerekliliğine vurgu yapmaktadır.

Bu çalışmada, ekonomi okuryazarlık ile ilgili kavramsal bilgiler ile literatürde yapılan farklı çalışmalara yer verilmiştir. Sonrasında ise çalışmanın bulguları ortaya konularak sonuç ve değerlendirme yapılmıştır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Kavramsal çerçeve kapsamında öncelikle ekonomi okuryazarlığı ile ilgili tanımlara yer verilmiş, sonrasında ise ekonomi okuryazarlığına ilişkin literatürde yer alan çalışmalar incelenmiştir.

Ekonomi Okuryazarlık

Ekonomi okuryazarlık, sınırlı kaynakların kullanımı hakkında rasyonel kararlar vermek için temel ekonomik fikirleri bilmek ve uygulamaktır. Ekonomi okuryazarlık için eğitimin olası sonuçları önem arz etmektedir. Ekonomi, üretken kaynakların kullanımıyla ilgili karar alma çalışması olduğundan dolayı, ekonomi okuryazarlık için eğitimin merkezi, ekonomik meselelerin yürütülmesi, nesnel ve gerekçeli analizin yapılabilme becerisinin geliştirilmesi olmalıdır. Ekonomik açıdan karar alma modeli, ekonomik kavramlar ve genellemeler hakkındaki bilgilerin edinilmesini ve kullanılmasını gerektirmektedir. Ekonomi okuryazar bireyler, daha rasyonel okuyucu ve dinleyici

kitlesinin oluşmasını sağlayacaktır. Böylelikle bireyler, siyasi sürece daha rasyonel katılabilecek ve demagoglar tarafından daha az yanılgıya düşürülecektir. Ayrıca, ekonomi okuryazar olan bireyler, yeni ekonomik bilgileri mevcut bilgilerine dâhil ederek yaşam boyu öğrenenler olabilecek, gereçeli kararlar alabilecek ve ekonomik geleceklerini daha iyi kontrol edebileceklerdir (Banaszak, 1987: 4). Literatürde finansal okuryazarlık ile ekonomi okuryazarlığı arasındaki ayırım net bir şekilde ifade edilmemiş ve kimi zaman bu iki kavram birlikte kullanılmıştır (Dilek vd., 2016: 1867).

Finansal ve ekonomi okuryazarlık konusunda uluslararası örgütler tarafından birtakım tanımlamalar yapılmıştır (Santos, 2014: 15). Yapılan bu tanımlar Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: Finansal ve Ekonomi Okuryazarlık Konusunda Yapılan Tanımlar

Uluslararası Örgüt	Tanım
Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü (OECD)	Finansal okuryazarlık, bireylerin ve toplumun finansal refahını iyileştirmek için çeşitli finansal bağlamlarda etkili kararlar almak, finansal kavram ve risk bilgisi, anlayışı oluşturmak ve bu tür bilgi ve anlayışı uygulama becerileri, motivasyon, güven ve ekonomik hayata katılımı sağlamak için kullanmaktır.
Dünya Bankası (World Bank)	Mali yeterlilik, sosyoekonomik çevresel koşullar göz önüne alındığında, birinin en uygun, en iyi mali menfaatine sahip olma kapasitesidir. Bunlar, bilgi, beceri, tutum ve davranışları kapsamaktadır.
Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ve Uluslararası Aflatoun	Sosyal ve finansal eğitim, topluluklarını ve toplumlarını değiştirebilecek aktif temsilciler olma becerisini ve bilgisini donatarak, sosyal ve ekonomik açıdan güçlendirilmiş vatandaşları hedeflemektedir.
Uluslararası Çocuk ve Gençlik Finansmanı (CYFI)	Ekonomi vatandaşlık, daha güçlü bir güçlenme ve sosyal finansal yetenek duygusu sağlamak için finansal katılımı birlikte sosyal, finansal ve geçim eğitimi sağlayan ekosistemin bir sonucudur.

Kaynak: Santos, A. (2014). *Rationale for Financial and Economic Literacy Education*. (Eds. Yan, W.). in *APEC Guidebook on Financial and Economic Literacy in Basic Education*. Human Resources Development Working Group. Singapore: Asia-Pacific Economic Cooperation.

Banaszak (1987), ekonomi okuryazarlığının sınırlı kaynak kullanımı konusunda dengeli kararlar almak için temel ekonomik teorilerin anlaşılmasını ve uygulanmasını içerdiğini öne sürmektedir. Salemi (2005)'e göre ise ekonomi okuryazarlık, temel ekonomik fikirlerin gerçek yaşam durumlarına uygulanması ve anlaşılmasıdır. Bu nedenle ekonomi okuryazarlığın, temel ekonomik kavram ve prensiplerin yanı sıra pratik günlük yaşamdaki ekonomik problemlere uygulanması konusundaki anlayış ve bilgi olduğu da söylenebilir (Yasmin vd., 2014: 916).

Ekonomi okuryazarlık, maddi refahı etkileyen ekonomik koşullar hakkında yazma ve okuma, ekonomik çevreyi şekillendiren olayları anlama, tartışma ve cevap verme yeteneğidir. Sadece ekonomistler için değil, çocuktan erişkinine kadar toplumun her kesimi için önemli bir kavramdır (Jacob, 1995). Anthony vd. (2015)'e göre ekonomi okuryazarlık, günlük yaşamın pratik sorularına cevap bulmak için karşılaştırılan bir grup tutarlı kavramı kullanma yeteneği olarak tanımlanabilir (Anthony vd., 2015'den akt. Akhan, 2015: 26).

Walstad (1987)'a göre temel olarak ekonomi okuryazarlık, ekonomik meselelerle ilgili belli bir dizi görevi yerine getirmek için gerekli olan bilgi türü olarak algılanmaktadır. Daha geniş bir ölçekte, ekonomi okuryazarlığın, iktisat alanındaki her kültürel okuryazarın bilmesi gereken temel fikirleri içerdiği düşünülmektedir (Kotte ve Witt, 1995). Ayrıca ekonomi okuryazarlığı, ekonomik gelişmeleri ve bu gelişmelere yönelik etkileri yorumlayabilme olarak ifade edilmektedir (Gerek ve Kurt, 2010: 59).

Ekonomi okuryazarlığına ilişkin birçok tanım bulunmakla birlikte, Hung vd. (2009: 6) tarafından elde edilen bazı tanımlar şu şekildedir: Hilgert vd. (2003)'e göre ekonomi okuryazarlık, ekonomi bilgisidir. Moore (2003)'e göre, bireylerin ekonomi alanında yetenekli olmaları ve öğrendikleri bilgileri uygulamada kullanmaları ile doğru orantılıdır. Mandell (2007)'e göre, yeni ve karmaşık ekonomik kavramları değerlendirebilme yeteneği ve uzun vadeli çıkarları maksimize edecek ekonomik araçları seçebilmedir. Lusardi ve Mitchell (2007)'e göre ise, en iyi yatırım ve tasarruf kararlarını almayı sağlayacak ekonomik kavramları bilmedir. Lusardi (2008)'e göre de, temel ekonomik kavramları ve nominal-reel, risk çeşitlendirmesi arasındaki farkları bilmedir (Şantaş ve Demirgil, 2015: 48). Ekonomi okuryazarlığı, öğrencilerin yaşlarına uygun olarak üretici, tüketici, çalışan ve yatırımcı rollerinde, sorumluluk sahibi, çalışkan ve dürüst bireyler olarak gelecekte daha iyi kararlar almada, ülkesini ve dünyayı daha iyi kavramada kendilerine yardımcı olacak düzeyde ihtiyacı olan ekonomik bilgi, beceri ve tutumlarla donatılmasıdır (Hayta ve Akhan, 2014: 208).

Ekonomi Okuryazarlığının Belirlenmesine Yönelik Çalışmalar

Her ne kadar ekonomi okuryazarlık farklı şekillerde tanımlanıp ölçülebilse de (Stigler, 1970; Hansen, 1977), Walstad ve Soper (1988) tarafından yapılan okuryazarlık testine ait veriler, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki lise öğrencilerinin ekonomi okuryazarlığının kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini sağlamaktadır. Okuryazarlık testi, Ocak 1986'da 6.570 öğrenciye ön test, Mayıs 1986'da da 8.205 öğrenciye son test olarak uygulanmıştır. Çalışma sonuçları, öğretmenlerin derslerde verdikleri ekonomi ödevlerinin, öğrencilerin ekonomik bilgi düzeyini arttırdığı belirlenmiştir. Ayrıca tüm lise öğrencilerinin (ister iş piyasası isterse kolej bağlı olsun), ekonomik bilgide önemli kazanımlar elde edebilmesi için iktisat alanında ayrı bir ders almasının gerekliliği vurgulanmıştır (Walstad ve Soper, 1988: 253).

Jappelli (2010) tarafından yapılan çalışmada, 1995 yılından 2008 yılına kadar 55 ülkedeki uluslararası panel verileri kullanılarak, ekonomi okuryazarlık göstergeleri geniş bir makroekonomik ve kurumsal değişkenler kümesi ile birleştirilerek açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışma sonuçları, ülkeler arasında finansal ve ekonomik yeterliliğin önemli bir ayırım olduğunu ve insan sermayesi göstergeleri (PISA test puanları ve üniversiteye devam etme gibi) ile ekonomi okuryazarlık arasında pozitif ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, sosyal güvenlik sistemi diğer ülkelere nazaran daha güçlü olan ülke bireylerinin, daha az ekonomi okuryazarlık düzeyine sahip olduğu tespit edilmiştir (Jappelli, 2010: 429).

Prete (2013) tarafından yapılan çalışmada, finansal yatırım olanaklarından yararlanabilmek için vekil olarak bir ekonomi okuryazarlık göstergesi kullanılmaktadır. Bu özel yeterliliklerin eşitsizlikteki değişimler ve finansal gelişme arasındaki ilişki için önem taşıdığını belirtmektedir. Çalışmada, finansal piyasalardaki bilgi düzeyinin artışı ile yeni yatırım fırsatlarından yararlanabilme eşitsizliğinin azaltılabileceği vurgulanmıştır. Ayrıca ekonomi okuryazarlığın, finansal gelişme ve gelir eşitsizliği arasındaki ilişkide etkin bir rol oynadığı da ifade edilmiştir (Prete, 2013: 74).

Üniversite düzeyinde ekonomi okuryazarlığın belirleyicilerinin incelendiği çalışmada Yasmin vd. (2014), Pakistan'ın Pencap eyaletinin güneyindeki üniversitelerin farklı bölümlerinden 200 öğrenciye ulaşarak veri toplamıştır. En küçük kareler tekniği (OLS) ve Logit modelinin kullanıldığı çalışmada, harcama, yaş, cinsiyet, babanın ve öğrencinin eğitiminin ekonomi okuryazarlıkla pozitif ve anlamlı derecede ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte annenin eğitimi, banka hesapları, ikamet yeri gibi değişkenler ile ekonomi okuryazarlık arasında anlamlı bir ilişki belirlenmemiştir (Yasmin vd., 2014: 914).

Sosyal bilgiler öğretmenliği programında okuyan son sınıf öğrencileri arasında ekonomi okuryazarlık seviyelerini belirlemek ve çeşitli değişkenler arasındaki ilişkilerini tespit etmek amacıyla Akhan (2015) tarafından yapılan çalışmada, 2013-2014 eğitim öğretim yılında yedi farklı bölgeden üniversitelerin sosyal bilgiler öğretmenliği programında okuyan 726 kıdemli öğretmen adayından veriler toplanmıştır. Çalışma sonuçları, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ekonomi okuryazarlık seviyelerinin ılımlı olduğunu, bunun da öğretmen adaylarının cevaplarıyla desteklendiğini ortaya koymaktadır. Elde edilen sonuçlara dayanarak, öğretmen adaylarının ekonomi okuryazarlık seviyelerini arttırmak için lisans programındaki ekonomi derslerinin sayısının arttırılmasının yararlı olacağı önerilmektedir (Akhan, 2015: 25).

Öğretmen adaylarının ekonomi okuryazarlık düzeyinin, ekonomi yeterliliklerini öğretmedeki etkisine yönelik Anthony vd. (2015) tarafından yapılan çalışmada, sınıf öğretmenlerinden oluşan 84 kişilik bir gruptan veriler elde edilmiştir. Çalışma sonuçları, sınıf öğretmenlerinin ekonomi okuryazarlık düzeyinin, ilköğretim programlarındaki ekonomi kavramlarını öğretmede pozitif etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır (Anthony vd., 2015: 29).

Yıldırım ve Öztürk (2017) tarafından yapılan çalışmada, ekonomistlerin, sosyal bilgiler eğitimi alan uzmanların ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin Türkiye'deki ekonomi okuryazarlığı ve ekonomi eğitimi konusundaki görüşleri tespit edilmiştir. Çalışma grubu, üniversitelerde iktisat ve sosyal bilgiler öğretmenliği bölümlerinde çalışan uzmanlar ve İstanbul'un altı ilçesinde çalışan sosyal bilgiler öğretmenleri olmak üzere 116 gönüllü katılımcıdan oluşmaktadır. Ortaya çıkan sonuçlar, katılımcıların, Türk toplumunun ekonomi okuryazarlık seviyesinin ve ekonomi öğretiminin yetersiz olduğu sonucuna katıldığını desteklemektedir. Katılımcıların çoğunluğu ekonomi okuryazarlığı tüm

vatandaşlar için temel bir yeterlilik alanı olarak görmektedir. Ayrıca çalışma sonuçları, ekonomi okuryazarlık ve ekonomi eğitiminin, alandaki farklı paydaşlar tarafından önemli bir yeterlilik olarak görüldüğünü ve bu konuda verilen eğitimin yetersiz kaldığını ortaya koymaktadır (Yıldırım ve Öztürk, 2017: 1).

Gerek ve Kurt (2010) tarafından yapılan çalışmada, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi programlarında yer alan dersler çerçevesinde ekonomi okuryazarlığı göstergeleri incelenmiştir. Yapılan doküman analizi sonucunda, BÖTE programlarında ekonomi okuryazarlığına yönelik göstergelerin, sadece Gazi Üniversitesi BÖTE bölümünün 8. yarıyılında yer alan Ekonomi dersi ile kazandırılabilceği sonucuna varılmıştır. Diğer tüm üniversitelerin BÖTE öğretim programlarında ekonomi okuryazarlığına yönelik herhangi bir göstergeye rastlanmamıştır (Gerek ve Kurt, 2010: 92).

İnsanların okuryazarlık ve eğitim seviyeleri ile ekonomik rasyonellik ve bilinç arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Mercan vd. (2012) tarafından yapılan çalışmada, Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı bir şubede çalışan 93 kişiye anket uygulanmıştır. Çalışma sonucunda, ankete katılan çalışanların, eğitim seviyeleri ile ekonomi okuryazarlık arasında pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Eğitim seviyesi arttıkça, ekonomi okuryazarlık düzeyinin de artış gösterdiği belirlenmiştir (Mercan vd., 2012: 117). Başka bir çalışmada ise Ünal vd. (2015), ekonomi okuryazarlık düzeyi yüksek olan bireylerin, ekonomik karar almakta daha rasyonel ve bilinçli olacağını belirtmektedir (Ünal vd., 2015: 31).

Hayta ve Akhan (2014) tarafından ilköğretim sosyal bilgiler dersi kapsamında öğrencilerin ekonomi okuryazarlık durumunu belirlemek için yapılan çalışmada, Ankara'nın Yenimahalle ve Mamak ilçesindeki üç ilköğretim okulundaki 132 yedinci sınıf öğrencisinden veriler toplanmıştır. Çalışma sonuçları, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, sosyal bilgiler dersini bitirdiklerinde sosyoekonomik düzey ve cinsiyet değişkenlerinde bir farklılaşma tespit edilmeden gerekli ekonomi okuryazarlık seviyesine ulaştığını ortaya koymaktadır (Hayta ve Akhan, 2014: 205).

Üniversite öğrencilerinin ekonomi okuryazarlık düzeyine ilişkin yapılan çalışmada Şantaş ve Demirgil (2015), bir devlet üniversitesinin iktisadi ve idari bilimler fakültesindeki iktisat, kamu yönetimi, maliye, çalışma ekonomisi ve işletme bölümlerinde öğrenim gören birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerine anket uygulamıştır. Toplam 704 adet geçerli verinin toplandığı çalışmada, öğrencilerin ekonomi okuryazarlığı alt boyut puan ortalamalarının orta ve yüksek düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca katılımcıların, ekonomi okuryazarlığı alt boyutlarına ilişkin ortalamalarının demografik özelliklerine göre farklılaştığı tespit edilmiştir (Şantaş ve Demirgil, 2015: 46).

Dilek vd. (2016) tarafından Kastamonu Üniversitesi öğrencilerinin ekonomi okuryazarlığını tespit edebilmek amacıyla yapılan çalışmada, üniversitenin farklı birimlerinden oluşan 428 öğrenciden veri toplanmıştır. Elde edilen sonuçlar, Kastamonu Üniversitesi öğrencilerinin ekonomi okuryazarlığı konusunda yeterli olduklarını ve güven duygularının da yüksek olduğunu göstermektedir (Dilek vd., 2016: 1865). Üniversite öğrencilerinin ekonomi okuryazarlık düzeylerini etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla Tuna ve Ulu (2016) tarafından yapılan başka bir çalışmada, Sakarya Üniversitesi, İşletme Bölümü'nde öğrenim gören 326 öğrenciye anket uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar ekonomi okuryazarlığın, cinsiyet, yaş ve öğrenim görülen sınıf faktörlerine göre farklılaştığını ortaya koymaktadır (Tuna ve Ulu, 2016: 128).

YÖNTEM

Çalışmanın yöntem bölümünde, öncelikle araştırmanın amacı ve hipotezler, evren ve örnekleme, veri toplama yöntemi ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Hipotezler

Araştırmanın temel amacı, turizm fakültesi öğrencilerinin ekonomi okuryazarlık düzeylerini belirlemektir. Bununla birlikte, turizm fakültesi öğrencilerinin demografik özellikleri ile dönem başı ve dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Turizm fakültesi öğrencilerine yönelik yapılan çalışmada, öğrencilerin dönem başı ve dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri incelenmiştir. Ekonomi dersi almadan önceki ekonomi okuryazarlık düzeyleri (dönem başında) ile ekonomi dersi aldıktan sonraki ekonomi okuryazarlık düzeyleri (dönem sonunda) karşılaştırılmıştır. Literatürde yer alan bazı çalışmalar (Walstad ve Soper, 1988; Akhan, 2015; Yıldırım ve Öztürk, 2017; Gerek ve Kurt, 2010), alınan ekonomi derslerinin, ekonomi okuryazarlığı üzerinde pozitif etkiye sahip olduğunu desteklemektedir. Yani alınan ekonomi dersi ile ekonomi okuryazarlık düzeyinin doğru orantılı olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlardan hareketle, turizm fakültesi öğrencilerin dönem başında ve dönem sonunda sahip oldukları ekonomi okuryazarlık düzeyleri (*ankete verilen cevapların ortalamaları kapsamında*) karşılaştırılmıştır.

Literatürde yer alan bazı araştırmalar (Tuna ve Ulu, 2016; Chen ve Volpe, 2002; Worthington, 2006; Wagland ve Taylor, 2009; Ergün vd., 2014) öğrencilerin cinsiyetleri ile ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sebeple, turizm fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyetleri ile dönem başı ve dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık olduğunu öne süren H_1 ve H_2 hipotezleri geliştirilmiştir.

H_1 : *Öğrencilerin dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık vardır.*

H_2 : *Öğrencilerin dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık vardır.*

Ekonomi okuryazarlığına yönelik etkili olan faktörlerden birisi de öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerdir. Literatürde yapılan bazı çalışmalar (Nano, 2013; Rodrigues vd., 2012), ekonomi okuryazarlık düzeyinin öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre farklılaştığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle, turizm fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin bölümleri ile dönem başı ve dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık olduğunu öne süren H_3 ve H_4 hipotezleri geliştirilmiştir.

H_3 : *Öğrencilerin dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeylerinde öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık vardır.*

H_4 : *Öğrencilerin dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeylerinde öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık vardır.*

Turizm fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin, mezun oldukları ortaöğretim programları farklılaşmaktadır. Bazı öğrenciler, düz liseden bazı öğrenciler de meslek lisesinden gelebilmektedir. Böyle bir farklılaşmanın, öğrencilerin

dönem başı ve dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık oluşturabileceği görüşü ile H₅ ve H₆ hipotezleri geliştirilmiştir.

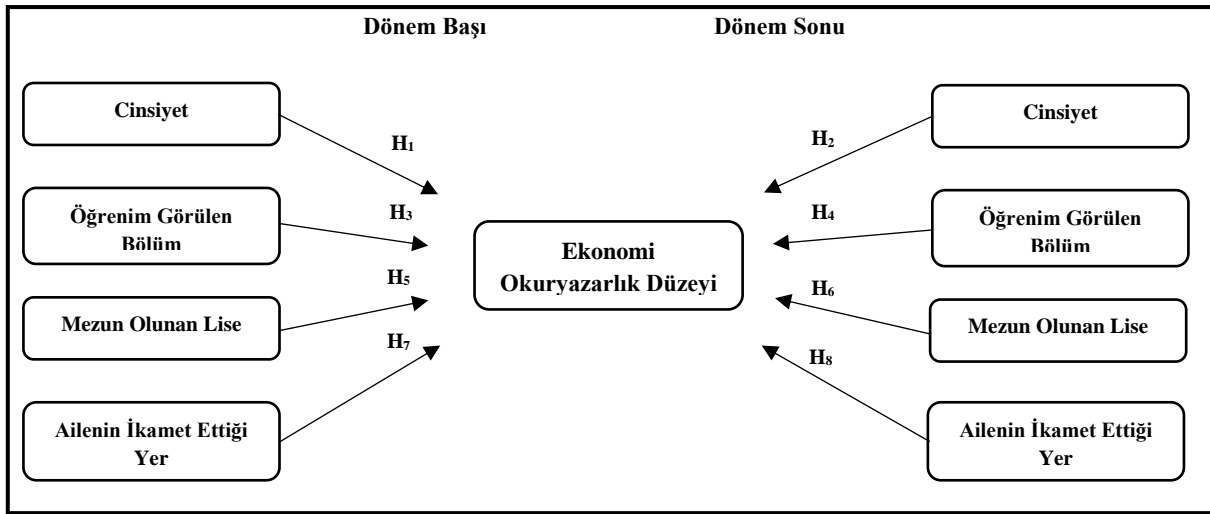
H₅: Öğrencilerin dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeylerinde mezun oldukları liseye göre anlamlı bir farklılık vardır.

H₆: Öğrencilerin dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeylerinde mezun oldukları liseye göre anlamlı bir farklılık vardır.

Öğrencilerin aileleri ile ilgili bazı değişkenlerin (ailenin eğitim durumu, ailenin ekonomik durumu gibi) de ekonomi okuryazarlık düzeylerini etkilediğine yönelik bazı çalışmalar (Nidar ve Bestari, 2012) bulunmaktadır. Dolayısıyla, öğrenci ailelerinin ikamet ettikleri yerler (şehir merkezi, köy/kasaba gibi) ile öğrencilerin dönem başı ve dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık olduğunu öne süren H₇ ve H₈ hipotezleri geliştirilmiştir.

H₇: Öğrencilerin dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeylerinde ailelerinin ikamet ettikleri yere göre anlamlı bir farklılık vardır.

H₈: Öğrencilerin dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeylerinde ailelerinin ikamet ettikleri yere göre anlamlı bir farklılık vardır.

Şekil 1: Araştırma Modeli

Sonuç olarak, araştırmanın amaçlarına ve belirlenen hipotezlerin test edilmesine ilişkin dönem başı ve dönem için ayrı ayrı geliştirilen ve test edilen araştırma modeli Şekil 1’de yer almaktadır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi’nde “Genel Ekonomi” dersini alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın anketi, fakültenin tüm bölümlerinin müfredatında yer alan genel ekonomi dersi için dönem başında ve dönem sonunda uygulandığından dolayı, dersi alan tüm öğrenciler evrene dâhil edilmiştir. 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde genel ekonomi dersini alan toplam 320 öğrenci (dersi alttan alan öğrenciler dâhil) araştırma evrenini oluşturmaktadır.

Araştırmada amaçsal örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme (criterion sampling) kullanılmıştır. Ölçüt örneklemede, bir araştırmada gözlem birimleri belli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere veya durumlardan meydana gelebilmektedir. Böyle bir durumda, örneklem için belirlenen ölçüte karşılık gelen birimler örnekleme alınmaktadır. Burada genel ekonomi dersini alan öğrencilerin örnekleme dâhil edilmiş olması örnekleme için bir ölçüttür. Evren tahmini için sapma miktarı $d=0,05$, güven düzeyi $(1-\alpha)=0,95$ alındığında, güven düzeyine karşılık gelen t değeri 1,96'dır. Böyle bir durumda örneklem büyüklüğü 175 öğrenci olarak hesaplanmaktadır (Büyüköztürk vd., 2012: 96). Sonuç olarak, dönem başında 176, dönem sonunda da 185 öğrenciye anket uygulanarak toplamda 361 adet kullanılabilir veri elde edilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen anketler, genel ekonomi dersinin olduğu günlerde uygulanmıştır.

Veri Toplama Yöntem ve Aracı

Araştırma için veri toplamada anket tekniği kullanılmıştır. Literatürün araştırılmasında ise birincil ve ikincil kaynaklardan yararlanılmıştır. Turizm fakültesi öğrencilerinin ekonomi okuryazarlık düzeylerini belirlemek amacıyla, Gerek ve Kurt (2011) tarafından geliştirilen, literatürde farklı çalışmalarda da (Şantaş ve Demirgil, 2015; Mercan vd., 2012) kullanılmış olan “*Ekonomi Okuryazarlığı Ölçeği*” kullanılmıştır. Ölçek, ekonomi okuryazarlığı düzeyini dört boyutta (ekonomi bilgisi, ekonomik akılçılık, toplumsal ekonomik yansımalar ve bireysel ekonomi planlama) toplam 34 soru ile değerlendirmektedir. Gerek ve Kurt (2011) tarafından yapılan çalışmada, ölçeği oluşturan 34 maddeye ilişkin iç tutarlılık katsayısı $\alpha=.93$ olarak hesaplanmıştır. Ayrıca ölçeğin kullanıldığı farklı çalışmalarda Mercan vd. (2012), ölçeğin güvenilirlik değerini $\alpha=.95$, Şantaş ve Demirgil (2015) ölçeğin güvenilirlik değerini $\alpha=.92$ olarak hesaplamıştır. Sonuç olarak, ölçeğin kullanılabilir olduğu ilgili çalışma sonuçları ile desteklenmiştir. Ankette yer alan ifadeler, “Kesinlikle katılmıyorum” ifadesinden “Kesinlikle katılıyorum” ifadesine doğru derecelendirilen beşli likert tipi ölçek olarak hazırlanmıştır.

Anketin birinci bölümünde, öğrencilerin demografik bilgilerine yönelik (cinsiyet, bölümü, mezun olduğu lise, ailenin ikamet yeri) 4 soru yer almaktadır. İkinci bölümünde ise, ekonomi okuryazarlığı ölçeği kapsamında 34 ifade yer almaktadır. Beşli likert tipi ölçek (1=Kesinlikle Katılmıyorum ve 5=Kesinlikle Katılıyorum) kullanılarak, öğrencilerin ilgili ifadelere cevap vermeleri istenmiştir.

Verilerin Analizi

Anketten elde edilen verilerin analizinde istatistik paket programı kullanılmıştır. Genel ekonomi dersini alan öğrencilere yönelik yapılan anket sonucunda, öğrencilerin ekonomi okuryazarlık düzeyine ilişkin dönem başı ve dönem sonu ortalamaları incelenmiştir (Tablo 3). Öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler (yüzde-frekans) yapılmış olup (Tablo 2), araştırma hipotezlerinin test edilmesinde ise ikili gruplarda t testi, ikiden fazla bağımsız gruplar için de tek yönlü varyans analizi (ANOVA) gibi farklılık testlerinden faydalanılmıştır (Tablo 4 ve 5).

BULGULAR

Araştırmanın bulgular bölümünde, öncelikle araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgilerine yer verilmiştir. Sonrasında ise, öğrencilerin dönem başı ve dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeylerine ilişkin ortalamaları karşılaştırılmıştır. Son olarak, araştırma hipotezlerine ilişkin elde edilen bulgulara değinilmiştir.

Demografik Bilgilere Yönelik Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine göre dağılımları Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Değişkenler	Gruplar	f	%
Dönem	Dönem Başı	176	48,8
	Dönem Sonu	185	51,2
	Toplam	361	100
Cinsiyet	Kadın	205	56,8
	Erkek	156	43,2
	Toplam	361	100
Bölüm	Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü	103	28,5
	Rekreasyon Yönetimi Bölümü	35	9,7
	Seyahat İşlet. ve Turizm Rehberliği Bölümü	95	26,3
	Turizm İşletmeciliği Bölümü	128	35,5
	Toplam	361	100
Mezun Olunan Lise	Düz Lise	199	55,1
	Meslek Lisesi	153	42,4
	Yanıtlanmamış	9	2,5
	Toplam	361	100
Ailenin İkamet Ettiği Yer	Büyükşehir Merkezi	190	52,6
	Şehir Merkezi	65	18,0
	İlçe Merkezi	68	18,8
	Köy/Kasaba	22	6,2
	Yanıtlanmamış	16	4,4
	Toplam	361	100

Tablo 2 incelendiğinde, genel ekonomi dersini alan 176 öğrenciye dönem başında, 185 öğrenciye de dönem sonunda olmak üzere toplam 361 öğrenciye anket uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine bakıldığında, %56,8’inin kadın, %43,2’sinin de erkek olduğu görülmektedir. Başka bir ifadeyle, cinsiyet değişkeni açısından bayan öğrencilerin oranı erkek öğrencilere göre fazladır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bölümlerine bakıldığında, %35,5’i turizm işletmeciliği bölümü, %28,5’i gastronomi ve mutfak sanatları bölümü, %26,3’ü seyahat işletmeciliği ve turizm rehberliği bölümü, %9,7’si de rekreasyon yönetimi bölümü öğrencisidir. Araştırmaya en fazla öğrenci katılımının sağlandığı bölüm turizm işletmeciliği bölümüdür.

Öğrencilerin ortaöğretim mezuniyetlerine bakıldığında ise, araştırmaya katılan öğrencilerin %55,1’i düz lise mezunu, %42,4’ü de meslek lisesi mezunudur. Elde edilen sonuçlar, dengeli bir dağılım oluşturduğunu göstermektedir. Son olarak öğrenci ailelerinin ikamet ettiği yerler incelendiğinde, %52,6’sının büyükşehir merkezinde, %18,8’inin ilçe merkezinde, %18’inin şehir merkezinde, %6,2’sinin de köy/kasabada yaşadığı belirlenmiştir.

Öğrencilerin Dönem Başı ve Dönem Sonu Ekonomi Okuryazarlık İfadelerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin, dönem başı ve dönem sonu ekonomi okuryazarlık ifadelerine ilişkin elden edilen bulgular Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3’e göre dönem başında, araştırmaya katılan öğrencilerin en az düzeyde katıldıkları ifade olarak 2,27 aritmetik ortalama ile “S.2.IMF politikalarının ekonomi üzerindeki etkisini tartışabilirim” ifadesi yer almaktadır. Bu ifadeyi sırası ile “S3.Menkul kıymetler borsasındaki gelişmelerin ekonomiye etkisini anlayabilirim” ($\bar{x}=2,44$), “S10.Küçük, orta ve büyük ölçekli işletmelerin (KOBİ) ekonomik rollerini anlayabilirim” ($\bar{x}=2,73$) ifadeleri takip etmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin dönem başında en yüksek düzeyde katıldıkları ifade olarak 4,26 aritmetik ortalama ile “S26.Tercih edeceğim ürüne karar verirken ihtiyacımı göz önünde bulundururum” ifadesinde olduğu görülmektedir. Bu ifadeyi sırası ile “S34.Taksitlendirme yaparken gelirimi göz önünde bulundururum” ($\bar{x}=4,21$), “S18.Genel tüketim harcamalarımı gelirimine göre düzenleyebilirim” ($\bar{x}=4,16$) ifadeleri takip etmektedir.

Tablo 3’e göre dönem sonunda, araştırmaya katılan öğrencilerin en az düzeyde katıldıkları ifade olarak 2,98 aritmetik ortalama ile “S.2.IMF politikalarının ekonomi üzerindeki etkisini tartışabilirim” ifadesi yer almaktadır. Bu ifadeyi sırası ile “S10.Küçük, orta ve büyük ölçekli işletmelerin (KOBİ) ekonomik rollerini anlayabilirim.” ($\bar{x}=3,43$), “S9. Ekonomik politikaların fayda ve maliyetlerini değerlendirebilirim.” ($\bar{x}=3,45$) ifadeleri takip etmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin dönem sonunda en yüksek düzeyde katıldıkları ifade olarak 4,01 aritmetik ortalama ile “S26.Tercih edeceğim ürüne karar verirken ihtiyacımı göz önünde bulundururum” ifadesinde olduğu görülmektedir. Bu ifadeyi sırası ile “S29.Ürün satın alırken marka yerine kalitesine bakarım” ($\bar{x}=3,98$), “S28.Bir malın fiyatı aşırı yükselirse yerine aynı faydayı sağlayan daha düşük fiyatlısını alırım” ($\bar{x}=3,97$) ifadeleri takip etmektedir.

Öğrencilerin dönem başı ve dönem sonunda vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, en az düzeyde ve en yüksek düzeyde katıldıkları ifadelerin aynı ifadeler olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ekonomi okuryazarlık düzeylerine ilişkin dönem başı aritmetik ortalamasının 3,50 ($\bar{x}=3,72$), dönem sonu aritmetik ortalamasının ise 3,72 ($\bar{x}=3,72$) olduğu tespit edilmiştir. Tablo 3’de öğrencilerin, dönem sonundaki ekonomi okuryazarlık ifadelerine verdiği cevapların yaklaşık olarak % 72’sinde (25 ifadede) artış olduğu belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar, genel ekonomi dersinin öğrencilerin ekonomi okuryazarlık düzeylerine katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Ayrıca sonuçlar, literatürde ekonomi derslerinin ekonomi okuryazarlığı üzerinde pozitif etkiye sahip olduğunu destekleyen çalışmaları (Walstad ve Soper, 1988; Akhan, 2015; Yıldırım ve Öztürk, 2017; Gerek ve Kurt, 2010) da desteklemektedir.

Tablo 3: Öğrencilerin Dönem Başı ve Dönem Sonu Ekonomi Okuryazarlık İfadelerine İlişkin Bulgular*

İFADELER	Dönem Başı $\bar{X}$	Dönem Sonu $\bar{X}$
S1.Döviz fiyatlarındaki değişimin ihracat ve ithalat üzerindeki etkilerini yorumlayabilirim.	2,84	↑ 3,53
S2.IMF politikalarının ekonomi üzerindeki etkisini tartışabilirim.	2,27	↑ 2,98
S3.Menkul kıymetler borsasındaki gelişmelerin ekonomiye etkisini anlayabilirim.	2,44	↑ 3,17
S4.Uluslararası ekonomik kaynakların piyasaya etkisini anlayabilirim.	3,25	↑ 3,53
S5.Ulusal finansal kaynakların ekonomiye etkisini anlayabilirim.	3,00	↑ 3,48
S6.Enflasyon oranlarındaki değişimin ne ifade ettiğini anlayabilirim.	2,84	↑ 3,50
S7.Dış ekonomik gelişmelerin ülke ekonomisine yansımalarını yorumlayabilirim.	3,50	↑ 3,63
S8.Faiz oranlarının piyasaya etkisini anlayabilirim.	3,03	↑ 3,52
S9.Ekonomik politikaların fayda ve maliyetlerini değerlendirebilirim.	2,88	↑ 3,45
S10.Küçük, orta ve büyük ölçekli işletmelerin (KOBİ) ekonomik rollerini anlayabilirim.	2,73	↑ 3,43
S11.Döviz ve altın fiyatlarında meydana gelen değişimin nedenlerini yorumlayabilirim.	3,10	↑ 3,56
S12.Kamu, özel ve sivil toplum kuruluşlarının ekonomik rollerini tanımlayabilirim.	3,13	↑ 3,66
S13.Gelir dağılımı-ekonomi ilişkisini anlayabilirim.	3,48	↑ 3,90
S14.Ekonomik tercihlerimin fayda ve maliyetlerini karşılaştırabilirim.	3,46	↑ 3,80
S15.Parasal kaynaklarımı değerlendirerek akılcı (rasyonel) tercihler yapabilirim.	3,55	↑ 3,67
S16.Sunulan hizmetleri ekonomik açıdan değerlendirebilirim.	3,66	↑ 3,78
S17.Kar ve maliyetler arasındaki farkı anlayabilirim.	3,91	↓ 3,87
S18.Genel tüketim harcamalarımı gelime göre düzenleyebilirim.	4,16	↓ 3,84
S19.Bireylerin davranışlarını etkileyen ekonomik unsurları algılayabilirim.	3,77	↑ 3,96
S20.Üretici ile tüketici arasındaki etkileşimin fiyatlara nasıl yansıdığını anlayabilirim.	3,72	↑ 3,91
S21.Malın azalmasının ve fazlaşmasının piyasa fiyatlarına etkisini yorumlayabilirim.	3,73	↑ 3,88
S22.Arz-talep dengesizliklerinin fiyatlara nasıl yansıdığını anlayabilirim.	3,58	↑ 3,79
S23.Tüketeceğim ürüne karar verirken fiyat-fayda ilişkisini göz önünde bulundururum.	3,95	↓ 3,86
S24.Rekabetin ekonomik sonuçlarını anlayabilirim.	3,64	↑ 3,82
S25.Reklam harcamalarının ekonomiye katkılarını yorumlayabilirim.	3,47	↑ 3,85
S26.Tercih edeceğim ürüne karar verirken ihtiyacımı göz önünde bulundururum.	4,26	↓ 4,01
S27.Rekabetin ekonomik sonuçlarını anlayabilirim.	3,71	↑ 3,89
S28.Bir malın fiyatı aşırı yükselirse yerine aynı faydayı sağlayan daha düşük fiyatlısını alırım.	4,10	↓ 3,97
S29.Ürün satın alırken marka yerine kalitesine bakarım.	4,11	↓ 3,98

S30.Ürünlerin tüketicilere ulaşım sürecinin fiyatlara nasıl yansıdığını anlayabilirim.	3,79	↑ 3,89
S31.Ekonomik krizlerin işsizlik üzerinde yarattığı etkileri yorumlayabilirim.	3,79	↑ 3,92
S32.Kredi kullanırken gelir-gider dengemi sağlayabilirim.	3,82	↓ 3,81
S33.Kredi kartı kullanırken ödeme gücüme göre harcama yaparım.	4,12	↓ 3,94
S34.Taksitlendirme yaparken gelirim göz önünde bulundururum.	4,21	↓ 3,92
İfadelere İlişkin Genel Ortalama	3,50	↑ 3,72

*Tablo 3, dönem başında 176, dönem sonunda 185 olmak üzere toplamda 361 öğrenciye uygulanan anket sonuçlarından oluşturulmuştur.

Hipotez Testlerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri ile dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasındaki hipotez testlerine ilişkin bulgular Tablo 4'te yer almaktadır. Araştırma hipotezlerinin test edilmesinde ikili gruplarda t testi, ikiden fazla bağımsız gruplar için de tek yönlü varyans analizi (ANOVA) gibi farklılık testlerinden faydalanılmıştır.

Tablo 4: Demografik Özellikler ile Dönem Başı Ekonomi Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki Farklılık Testlerine İlişkin Bulgular

Değişkenler	Gruplar	n	$\bar{X}$	s.s.	t/F*	p
Cinsiyet	Kadın	97	3,40	0,54529	-2,530	0,012*
	Erkek	79	3,63	0,66021		
Bölüm	Gast. ve Mutfak San. B.	55	3,57	0,52562	0,456	0,635
	Rekreasyon Yönetimi B.	-	-	-		
	Sey. İşlet. ve Turizm Reh. B.	50	3,46	0,65829		
	Turizm İşletmeciliği B.	71	3,48	0,63639		
Mezun Olunan Lise	Düz Lise	101	3,50	0,60762	0,036	0,971
	Meslek Lisesi	72	3,50	0,62385		
Ailenin İkamet Ettiği Yer	Büyükşehir Merkezi	92	3,40	0,65865	1,837	0,142
	Şehir Merkezi	33	3,60	0,51463		
	İlçe Merkezi	39	3,64	0,57030		
	Köy/Kasaba	8	3,59	0,58217		

* $p < 0,05$

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri ile dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Erkek öğrencilerin, bayan öğrencilere kıyasla ekonomi okuryazarlık düzeyleri daha yüksek tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre, ilgili araştırma hipotezi test edildiğinde, öğrencilerin cinsiyetleri ile dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık olduğunu öne süren H_1 hipotezi (H_1 : Öğrencilerin dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık vardır) reddedilemez.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, öğrenim gördükleri bölüm ile dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p > 0,05$). Elde edilen sonuca göre, ilgili araştırma hipotezi test edildiğinde, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ile dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeyleri

arasında farklılık olduğunu öne süren H_3 hipotezi (H_3 : Öğrencilerin dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeylerinde öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık vardır) reddedilmiştir. Sonuçlar, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümün ekonomi okuryazarlık düzeyini etkilemediğini ortaya koymaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, mezun oldukları lise ile dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Elde edilen sonuca göre, ilgili araştırma hipotezi test edildiğinde, öğrencilerin mezun oldukları lise ile dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık olduğunu öne süren H_5 hipotezi (H_5 : Öğrencilerin dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeylerinde mezun oldukları liseye göre anlamlı bir farklılık vardır) reddedilmiştir. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin mezun oldukları lise, ekonomi okuryazarlık düzeylerini etkilememektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ailelerinin ikamet ettikleri yerler ile dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Elde edilen sonuca göre, ilgili araştırma hipotezi test edildiğinde, öğrenci ailelerinin ikamet ettikleri yerler ile dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık olduğunu öne süren H_7 hipotezi (H_7 : Öğrencilerin dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeylerinde ailelerinin ikamet ettikleri yere göre anlamlı bir farklılık vardır) reddedilmiştir.

Tablo 5'te araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri ile dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasındaki hipotez testlerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Araştırma hipotezlerinin test edilmesinde ikili gruplarda t testi, ikiden fazla bağımsız gruplar için de tek yönlü varyans analizi (ANOVA) gibi farklılık testlerinden faydalanılmıştır.

Tablo 5: Demografik Özellikler ile Dönem Sonu Ekonomi Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki Farklılık Testlerine İlişkin Bulgular

Değişkenler	Gruplar	n	$\bar{x}$	s.s.	t/F*	p
Cinsiyet	Kadın	108	3,68	0,66688	-1,070	0,286
	Erkek	77	3,79	0,65752		
Bölüm	Gast. ve Mutfak San. B.	48	3,70	0,53798	2,577	0,055
	Rekreasyon Yönetimi B.	35	3,54	0,66483		
	Sey. İşlet. ve Turizm Reh. B.	45	3,66	0,79082		
	Turizm İşletmeciliği B.	57	3,91	0,61935		
Mezun Olunan Lise	Düz Lise	98	3,70	0,67462	-0,574	0,567
	Meslek Lisesi	81	3,76	0,64382		
Ailenin İkamet Ettiği Yer	Büyükşehir Merkezi	98	3,79	0,64962	2,309	0,078
	Şehir Merkezi	32	3,45	0,66156		
	İlçe Merkezi	29	3,76	0,65573		
	Köy/Kasaba	14	3,81	0,68328		

* $p<0,05$

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri ile dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Bu sonuçlara göre, ilgili araştırma hipotezi test edildiğinde, öğrencilerin cinsiyetleri ile dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında

farklılık olduğunu öne süren H_2 hipotezi (H_2 : *Öğrencilerin dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık vardır*) reddedilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, öğrenim gördükleri bölüm ile dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Elde edilen sonuca göre, ilgili araştırma hipotezi test edildiğinde, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ile dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık olduğunu öne süren H_4 hipotezi (H_4 : *Öğrencilerin dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeylerinde öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık vardır*) reddedilmiştir. Sonuçlar, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümün ekonomi okuryazarlık düzeyini etkilemediğini ortaya koymaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, mezun oldukları lise ile dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Elde edilen sonuca göre, ilgili araştırma hipotezi test edildiğinde, öğrencilerin mezun oldukları lise ile dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık olduğunu öne süren H_6 hipotezi (H_6 : *Öğrencilerin dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeylerinde mezun oldukları liseye göre anlamlı bir farklılık vardır*) reddedilmiştir. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin mezun oldukları lise, ekonomi okuryazarlık düzeylerini etkilememektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, ailelerinin ikamet ettikleri yerler ile dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Elde edilen sonuca göre, ilgili araştırma hipotezi test edildiğinde, öğrenci ailelerinin ikamet ettikleri yerler ile dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık olduğunu öne süren H_8 hipotezi (H_8 : *Öğrencilerin dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeylerinde ailelerinin ikamet ettikleri yere göre anlamlı bir farklılık vardır*) reddedilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ekonomi okuryazarlık, dünyayı ve ekonomik sistemi anlamayı kolaylaştırdığı, doğru kararlar almaya yardımcı olduğu ve bireyleri daha rasyonel olmaya yönlendirdiği için önemli bir yere sahiptir (Gerek ve Kurt, 2008). Bu denli önemine rağmen, ekonomi genel olarak ele alındığında, insanların çekindiği, anlaşılmaz bulunduğu ve çoğunlukla para ve finans ile özdeşleştirilen bir alan olarak bilinmektedir. Schug (1996)'a göre ekonomi, bireylerin tüketiciler, çalışanlar, işverenler ve vatandaşlar olarak ihtiyaçlarını karşılamak için her gün aldıkları kararda etkisi bulunan bir alandır. Ekonominin bu yönü, ekonomi okuryazarlığını, temel yaşam yeteneklerinden birisi ve bireylerin siyasi yetkinliği için gerekli bir yeterlik alanı haline getirmektedir (Yıldırım ve Öztürk, 2017: 7).

Turizm fakültesi öğrencilerinin ekonomi okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesine yönelik yapılan bu araştırmada, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde genel ekonomi dersi alan öğrenciler üzerinde çalışılmıştır. Öğrencilere, dönem başı ve dönem sonu olmak üzere ekonomi okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik anketler uygulanmıştır. Öğrencilere dönem başında ve dönem sonunda uygulanan anket sonuçları karşılaştırıldığında, dönem sonunda elde edilen ortalamaların dönem başındaki ortalamalardan genel olarak yüksek olduğu görülmektedir. Elde edilen bu sonuç, genel ekonomi dersinin öğrencilerin ekonomi okuryazarlık düzeylerine katkı sağladığını ortaya koymaktadır. İlgili sonuçlar, literatürde ekonomi derslerinin ekonomi okuryazarlığı üzerinde pozitif etkiye sahip olduğunu destekleyen çalışmaları (Walstad ve Soper, 1988; Akhan, 2015; Yıldırım ve Öztürk, 2017; Gerek ve Kurt, 2010) desteklemektedir.

Araştırmanın teorik katkılarından bir diğeri ise, ankete katılanların demografik özellikleri ile ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkiye yöneliktir. Araştırmada öğrencilerin, dönem başı ekonomi okuryazarlık düzeyleri ile cinsiyetleri arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin bayan öğrencilere kıyasla, daha yüksek ekonomi okuryazarlık düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir. Elde edilen bu sonuçlar, literatürdeki, öğrencilerin cinsiyetleri ile ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında farklılık olduğunu ortaya koyan diğer çalışmaları (Tuna ve Ulu, 2016; Chen ve Volpe, 2002; Worthington, 2006; Wagland ve Taylor, 2009; Ergün vd., 2014) desteklemektedir. Bununla birlikte, araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm, mezun oldukları ortaöğretim kurumu ve ailelerinin ikamet yerleri ile dönem başı veya dönem sonu ekonomi okuryazarlık düzeyleri arasında herhangi bir farklılık bulunmamıştır.

Araştırmanın pratik katkıları kapsamında, ekonomi derslerinin (öğrencilerin ekonomi okuryazarlığı üzerindeki etkisi de göz önünde bulundurularak) önemi vurgulanmaktadır. Ekonomi derslerinin öğrencilerin müfredatında yer alması ve her yıl için en az bir ekonomi dersinin öğrencilere verilmesi, eğitim-öğretim faaliyetlerini düzenleyen kurumlara önerilmektedir. Çünkü ekonomi, bireylerin sadece eğitim alanında değil, yaşamında da kullanıp uygulayabileceği önemli bir alan olarak değerlendirilmelidir. Ekonomi okuryazarlığına yönelik farklı uygulama alanlarında çalışmaların yapılması, ekonomi okuryazarlığını etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi, ekonomi okuryazarlığı ile alışveriş davranışı arasındaki ilişkinin test edilmesi gibi konularda da çalışmaların yapılması literatüre katkı sağlayacağı açısından gelecek araştırmacılara önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akhan, N. E. (2015). Economic literacy levels of social studies teacher candidates, *World Journal of Education*, 5 (1), 25-39.
- Anthony, K. V., Smith, R. C. and Miller, N. C. (2015). Preservice elementary teachers' economic literacy: closing gates to full implementation of the social studies curriculum, *The Journal of Social Studies Research*, 39, 29-37.
- Banaszak, R. A. (1987). The nature of economic literacy, *ERIC (Educational Resources Information Center) Digest*, 41, 1-4.
- Beck, T., Demirgüç-Kunt, A. and Levine, R. (2007). Finance, inequality and the poor, *Journal of Economic Growth*, 12, 27-49.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. G., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Chen, H. and Volpe, R. P. (2002). Gender differences in personal financial literacy among college students, *Financial Services Review*, 11 (3), 289-307.
- Claessens, S. and Perotti, E. (2007). Finance and inequality: channels and evidence, *Journal of Comparative Economics*, 35, 748-773.

- Clarke, G., Xu, L. and Zou, H. (2006). Finance and income inequality: what do the data tell us?, *Southern Economic Journal*, 72 (3), 578-596.
- Demirgüç-Kunt, A. and Levine, R. (2009). Finance and inequality: theory and evidence. *Annual Review of Financial Economics*, 1, 287-318.
- Dilek, S., Küçük, O. ve Eleren, A. (2016). Kastamonu üniversitesi öğrencilerinin ekonomi okuryazarlığı, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5 (7), 1865-1878.
- Ergün, B., Şahin, A. ve Ergin, E. (2014). Finansal okuryazarlık: işletme bölümü öğrencileri üzerine bir çalışma, *The Journal of International Social Research*, 7 (34), 847-864.
- Gerek, S. ve Kurt, A. A. (2008). Economic literacy of University Students: a sample from anadolu university, *SSRN Electronic Journal*, 1-32.
- Gerek, S. ve Kurt, A. A. (2010). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümlerinde ekonomi okuryazarlığına ilişkin göstergeler, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (1), 87-97.
- Gorman, N. (2015). İnternet: <https://www.educationworld.com/should-financial-literacy-be-graduation-requirement>, Erişim Tarihi: 10.10.2019.
- Hansen, W. L. (1977). *The State of Economic Literacy*, (Eds. Wentworth, D.), *Perspectives on Economic Education*. New York: Joint Council on Economic Education.
- Hayta, N. ve Akhan, N. E. (2014). İlköğretim sosyal bilgiler derslerinde ekonomi okuryazarlığının geliştirilmesi, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 18 (1), 205-230.
- Hilgert, M., Hogarth, J. and Beverley, S. (2003). *Household Financial Management: The Connection Between Knowledge and Behavior*. (Technical Report), *Federal Reserve Bulletin*, 309-322.
- Hung, A. A., Parker, A. M. and Yoong, J. K. (2009). *Defining and Measuring Financial Literacy*. RAND Corporation: Working Paper.
- Jacob, D. R. (1995). *Economic Literacy: What Everyone Needs to Know About Money & Markets*. New York: Three Rivers Press.
- Jappelli, T. (2010). Economic literacy: an international comparison, *The Economic Journal*, 120 (548), 429-451.
- Kotte, D. and Witt, R. (1995). Chance and challenge: assessing economic literacy, *Technical University Dresden School of Economics*, 159-168.
- Lusardi, A. (2008). *Household Saving Behavior: The Role of Financial Literacy, Information and Financial Education Programs*. NBER: Working Paper.
- Lusardi, A. and Mitchell, O. S. (2007). Baby boomer retirement security: the roles of planning, financial literacy, and housing wealth, *Journal of Monetary Economics*, 54, 205-224.
- Mandell, L. (2007). *Financial Literacy of High School Students*, (Edt., Xiao, J. J.), *Handbook of Consumer Finance Research*. New York, NY: Springer.

- Mercan, N., Oyrur, E., Altınay, A. ve Aksanyar, Y. (2012). Ekonomi okuryazarlığına yönelik ampirik bir araştırma, *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 4 (2), 109-118.
- Moore, D. (2003). Survey of Financial Literacy in Washington State: Knowledge, Behavior, Attitudes, and Experiences. (Technical Report), Social and Economic Sciences Research Center, Washington State University, 03-39.
- Nano, D. (2003). Major Differences In Financial Literacy Among Albanian University Students. *Regional Science Conference with International Participation*, 389-394.
- Nidar, S. R., and Bestari, S. (2012). Personal financial literacy among university students (case study at padjadjaran university students, bandung, indonesia), *World Journal of Social Sciences*, 2 (4), 162-171.
- ÖSYM (Türkiye Cumhuriyeti Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi) (2018). İnternet: https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2018/YKS/YER/Tablo4MinMax_31082018.pdf, (Erişim Tarihi: 11.10.2019).
- Prete, A. L. (2013). Economic literacy, inequality, and financial development, *Economics Letters*, 118, 74-76.
- Rodrigues, C. S., Vieira, F. D., Amaral, A. and Martins, F. V. (2012). Financial Literacy of University Students, *Academic Publishing International Limited Reading*, İnternet: <http://repositorium.sdum.uminho.pt/handle/1822/21813> (Erişim Tarihi: 24.06.2017).
- Salemi, K. M. (2005). Teaching economic literacy: why, what and how?, *International Review of Economics Education*, 4 (2), 46-57.
- Santos, A. (2014). Rationale for Financial and Economic Literacy Education. (Eds. Yan, W.). in *APEC Guidebook on Financial and Economic Literacy in Basic Education*. Human Resources Development Working Group. Singapore: Asia-Pasific Economic Cooperation.
- Schug, M. C. (1996). Teaching economic reasoning to children, *Children's Social and Economic Education*, 1 (1), 79-88.
- Stigler, G. J. (1970). The case, if any, for economic education, *Journal of Economic Education*, 1, 77-84.
- Şantaş, F. ve Demirgil, B. (2015). Ekonomi okuryazarlığı düzeyinin tespitine ilişkin bir araştırma, *Akademik Bakış Dergisi*, 48, 46-60.
- Tuna, G. ve Ulu, M. O. (2016). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerini etkileyen faktörlerin belirlenmesi: işletme bölümü öğrencileri üzerine bir araştırma, *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 16 Özel Sayısı, 128-141.
- Utami, N. N. (2014). The economic literacy education for elementary school students, *IOSR Journal of Humanities and Social Sciences (IOSR-JHSS)*, 19 (11), 24-27.

- Ünal, S., Düğer, Y. S. ve Söylemez, C. (2015). Ekonomi okuryazarlığı ve kredi kartı tutumunun rasyonel kredi kartı kullanımına etkisi: dumlupınar üniversitesi tavşanlı myo örneği, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 10 (1), 31-52.
- Wagland, S. P. and Taylor, S. (2009). When it comes to financial literacy, is gender really an issue?, *Australasian Accounting, Business and Finance Journal*, 3 (1), 13-25.
- Walstad, W. B. (1987). Evaluating economic performance and policies: a comment, *Journal of Economic Education*, 18 (2), 250-254.
- Walstad, W. B. and Soper, J. C. (1988). A report card on the economic literacy of U.S. high school students, *The American Economic Review*, 78 (2), 251-256.
- Worthington, A. C. (2006). Predicting financial literacy in australia, *Financial Services Review*, 15 (1), 59-79.
- Yasmin, F., Kouser, R., Hassan, I. and Ahmad, W. (2014). Determinants of economic literacy at university level: a case of Pakistan, *Pakistan Journal of Commerce and Social Sciences*, 8 (3), 914-924.
- Yıldırım, G. and Öztürk, C. (2017). An investigation of the views of field experts and teachers related to economic literacy and its education, *Erciyes Journal of Education (EJE)*, 1 (2), 1-22.

Study on Determination of the Level of Student Economic Literacy

Ahmet TAYFUN

Kyrgyz-Turkish Manas University, School of Tourism and Hotel Management, Bişkek/Kirghizistan

Cemal Ersin SİLİK

Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Management,
Ankara/Turkey

Extensive Summary

Introduction

Economic literacy is expressed as an important tool that helps us to understand the world in question, to make more rational and democratic decisions and to make a more healthy interpretation of economic policies (Gerek ve Kurt, 2008: 5).

It is stated that in countries where financial markets are more developed, income inequality is low and income share of the poorest population has increased (Clarke vd., 2006; Beck vd., 2007). These findings show that financial development not only benefits individuals who already have access to financial markets, but also allows additional

investors to take advantage of new investment opportunities and take advantage of improvements in financial instruments (Prete, 2013: 74).

Economic literacy cannot be separated from human life because it affects the quality of decisions that capture the well-being of every human being. Not only economically, but also in terms of marketing can be effective in the formation of conscious consumers. Economic literacy aims to develop business practices that can improve the well-being of individuals by making them smart consumers. In this way, it is ensured that consumers are also protected from practices that harm them. Consumer training is expected to raise consumer awareness to prevent or reduce the consumption of products that endanger themselves and others. However, economic literacy education is essential at an early age because economic literacy plays an important role in triggering self-control to manage limited resources (Utami, 2014: 24).

In this study, conceptual information about economy literacy and different studies in literature are included. Afterwards, the findings of the study were presented and the results were evaluated.

Method

The main purpose of this study is to determine the economic literacy levels of the students. However, it is aimed to examine the relationship between students' demographic characteristics and economic literacy levels. In the study conducted for the students of the Faculty of Tourism, economic literacy levels of the students were examined at the beginning and end of the semester. For this purpose, 8 hypotheses were developed.

Some studies in the literature (Tuna and Ulu, 2016; Chen and Volpe, 2002; Worthington, 2006; Wagland and Taylor, 2009; Ergün et al., 2014) reveal that there is a difference between the gender and economic literacy levels of students. So, H1 and H2 hypothesis has been developed which asserts that there is a difference between the gender and economic literacy levels of the students studying in tourism faculty.

H1: There is a difference between gender and economic literacy levels of students at the beginning of the semester.

H2: There is a difference between gender and economic literacy levels of students at the end of the semester.

Some studies in the literature (Nano, 2013; Rodrigues et al., 2012) show that the level of economic literacy varies according to the departments in which students study. So, the H3 and H4 hypothesis, which asserts that there is a difference between the departments of the students of tourism faculties and their economic literacy levels, has been developed.

H3: There is a difference between students' department of study and their level of economic literacy at the beginning of the semester.

H4: There is a difference between students' department of study and their level of economic literacy at the end of the semester.

Some students may come from a high school and some students from a vocational high school for faculty of tourism. So, the H5 and H6 hypothesis was developed.

H5: There is a difference between students' high school and economic literacy levels at the beginning of the semester.

H6: There is a difference between students' high school and economic literacy levels at the end of the semester.

The H7 and H8 hypothesis was developed, suggesting that there is a difference between the places where students' families reside (such as city center, village/town) and students' economic literacy levels.

H7: There is a difference between the places where students' families live and students' economic literacy levels at the beginning of the semester.

H8: There is a difference between the places where students' families live and students' economic literacy levels at the end of the semester.

The population of the study is composed of the students who take the "General Economics" course in Faculty of Tourism Ankara Hacı Bayram Veli University in 2018-2019 academic year. Questionnaire technique was used for data collection. In order to determine the economic literacy levels of the students of the Faculty of Tourism, "Economics Literacy Scale" which was developed by Gerek and Kurt (2011) and used in different studies in the literature (Şantaş and Demirgil, 2015; Mercan et al., 2012) was used. A total of 361 usable questionnaires were analyzed. The research hypotheses were tested by using statistical package program. Differences tests such as t test in binary groups and one-way analysis of variance (ANOVA) for more than two independent groups were used.

Findings

The arithmetic average of the students who participated in the study was determined as 3,50 ($\bar{X}=3,50$) at the beginning of the semester. The arithmetic average of the students who participated in the study was determined as 3,72 ($\bar{X}=3,72$) at the end of semester. The results show that general economics course contributes to the students' economic literacy levels. In addition, the results support the studies supporting the positive effect of economics courses in the literature (Walstad and Soper, 1988; Akhan, 2015; Yıldırım and Öztürk, 2017; Gerek and Kurt, 2010).

When the relevant research hypothesis is tested, the H1 hypothesis, which suggests that there is a difference between students' gender and economic literacy levels at the beginning of the semester cannot be rejected. However H2 hypothesis, which suggests that there is a difference between students' gender and economic literacy levels at the end of the semester was rejected.

According to the results, the H3 and H4 hypothesis, which suggests that there is a difference between students' department of study and their economic literacy levels at the beginning or end of the semester was rejected.

According to the results, H5 and H6 hypothesis, which asserts that there is a difference between high school graduation and economic literacy levels of students at the beginning or end of the semester was rejected.

The H7 and H8 hypothesis, which asserts that there is a difference between the places where the students' families live and the levels of economic literacy at the beginning or end of the semester was rejected.

Conclusions

When the results of the survey applied to the students at the beginning and at the end of the semester are compared, it is seen that the averages obtained at the end of the semester are generally higher than the averages at the beginning of the semester. This result shows that general economics course contributes to students' economic literacy levels. The relevant results support studies supporting the positive impact of economics courses in the literature (Walstad and Soper, 1988; Akhan, 2015; Yıldırım and Öztürk, 2017; Gerek and Kurt, 2010).

Another of the theoretical contributions of the study is the relationship between the demographic characteristics and economic literacy levels of the participants. In the research, it was found that there is a difference between the gender and levels of economic literacy of students at the beginning of the semester. It was determined that male students had higher level of economic literacy compared to female students. These results support other studies in the literature suggesting that there is a difference between gender and economic literacy levels of students (Tuna and Ulu, 2016; Chen and Volpe, 2002; Worthington, 2006; Wagland and Taylor, 2009; Ergün et al., 2014).

The practical contributions of the study emphasize the importance of economics courses (taking into account the impact on students' economic literacy). It is recommended for institutions organizing educational activities to include economics courses in the curriculum of the students and to give at least one economics course to students every year. It is recommended that future studies will contribute to the literature in order to make studies in different fields of application for economic literacy, to evaluate the factors affecting economic literacy, to test the relationship between economic literacy and shopping behavior.